

Danas

Turizam

četvrtak, 22. februar 2018.

Foto: NIC BOFHMA / EPA

Foto: SANTI CARNERI / EPA

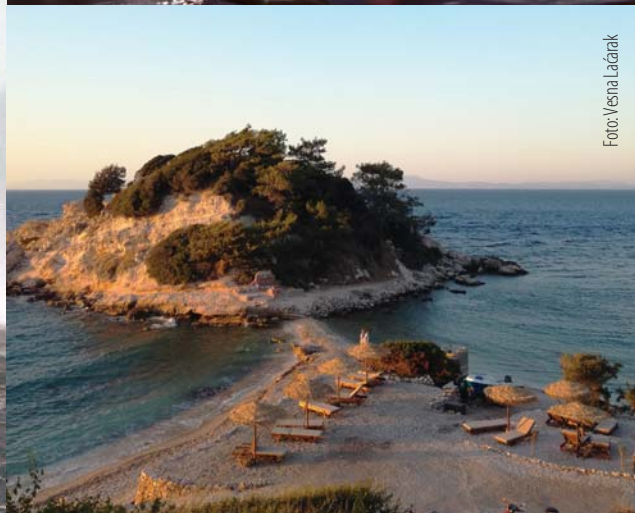

Foto: Vesna Laćarak

Danka Selić, generalna direktorka Beogradskog sajma

Sajam turizma karika u lancu svetskih turističkih destinacija

Marija Labović, direktorka Turističke organizacije Srbije

Srbija je postala turistički brend

Foto: Vesna Laćarak

Foto: Vesna Laćarak

Specijalni dodatak lista Danas

Urednica: Ljiljana Bukvić; Marketing: Vesna Laćarak; Korektura: Ana Rončević; Grafičko oblikovanje: Slobodan Sremčević i Aleksandar Milošević

СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ
БАЊА КОВИЉАЧА

www.banjakoviljaca.rs

Danka Selić, generalna direktorka Beogradskog sajma

Sajam turizma karika u lancu svetskih turističkih destinacija

Više od 1.200 izlagača iz 55 država očekuje se na ovogodišnjem jubilarom 40. Sajmu turizma u Beogradu, na kome je Grčka zemlja partner, a Južnoafrička Republika i Maroko prvi put izlažu svoje destinacije. Sajam počinje danas i traje do 25. februara, a generalna direktorka Beogradskog sajma Danka Selić posetiocima poručuje da očekuju čak i ono nemoguće - „možda neku od novouspostavljenih kosmičkih destinacija, zašto ne“.

● **Da li će predstojeći sajam biti po nečemu specifičan u odnosu na prethodne, ali i buduće?**

- Malo je danas sajamskih manifestacija, bez obzira na profil, koje u postojećoj geopolitičkoj mreži imaju ovako veliki potencijal kao što je naš Sajam turizma, ove godine 40. jubilar, a mi i dalje očekujemo da obara rekorde po svim merljivim parametrima. U turističkom kontekstu, tek smo od prošle godine, posle ozbiljnog stručnog istraživanja, kao kompanija postali svesni da smo i sami specifičnost: samo priredbe Beogradskog sajma privukle su u Beograd i njegove hotele oko 70.000 gostiju, gotovo 50.000 stranih i oko 20.000 domaćih, koji su zajedno ostvarili potrošnju od oko jedne milijarde dinara. S obzirom da spada u jedan od sajamskih stubova, skloni smo da na osnovu uspešnosti upravo Sajma turizma projektujemo šanse i cele kompanije u mesecima koji dolaze i zbog toga smo na rezultate i efekte upravo Sajma turizma posebno osetljivi. Sajam turizma tako ima misiju da nam već na početku godine postavi lestvicu na visinu koja je izazov, te da nam postane merilo stvari. U svim ostalim konkretnim segmentima Sajam turizma je po logici stvari i turizma kao globalnog fenomena, kao živ i promenljiv organizam, sam po sebi specifičnost.

● **Šta sve može da se očekuje od ovogodišnjeg sajma, koje su mu glavne atrakcije?**

- Sajam turizma je već odavno aktivan faktor, a ne samo pasivna karika u svetskom lancu turističkih tokova i destinacija: osposobljava nas i omogućava nam da se otisnemo put svetskih meridijana, ali i obučava kako da više cenimo sebe i vlastite turističke vrednosti predstavimo i ponudimo svetu. Oni mnogobrojni popularni popusti i sjajne pogodnosti, koji se mere od pet do 50 i više posto na usluge i aranžmane koje izlagači nude sajamskim posetiocima, samo su „tehnička“ privilegija koja uz sve to ide.

Šta je u tom kontekstu manja a šta veća atrakcija, koja je među egzotičnim destinacijama najprihvatljivija, najjeftinija ili najlepša, da li je ova ili ona ponuda još uvek fenomenalna ili je već postala standardna, da li svetske lepote možemo da pronađemo i u našem neposrednom okruženju, a ne samo hiljadama kilometara daleko, koliko je naša zemlja drugima isto ono što su neke druge nama, te koliko to i druge i nas košta - pitanja su na koja je nemoguće dati odgovor a da se stotine izlagača ne uvredi. I to s pravom, jer svako na sajam dolazi sa nekom atrakcijom, koja je za nekoga, ili za mnoge, najveća.

Želim da posetiocima preporučim da od ovog sajma očekuju sve što uopšte mogu za zamisle, čak i ono nemoguće, možda neku od novouspostavljenih kosmičkih destinacija, zašto ne. Možda ni to vreme nije daleko.

● **Koliko je izlagača?**

- Očekujemo svakako više od 1.200 izlagača iz oko 55 država. To je izuzetna svetska reprezentacija učesnika, koja uključuje i najveće, globalne turooperatore, turističke agencije, saveze i organizacije, hotele, turističke centre, vazduhoplovne kompanije koje nude baš sve što jedna ovakva manifestacija podrazumeva - od specijalnih „first minute“ ponuda i paketa i aranžmana ne samo za predstojeću letnju nego i za još aktuelnu zimsku sezonu, preko porodičnih ili putovanja za mlade, banja i planina, spa vikenda, pa do „čiste

„Samo priredbe Beogradskog sajma privukle su u Beograd i njegove hotele oko 70.000 gostiju, gotovo 50.000 stranih i oko 20.000 domaćih, koji su zajedno ostvarili potrošnju od oko jedne milijarde dinara“

egzotike“, krstarenja, city break ponuda ili kongresnog turizma. Dalje nabrojanje bi nas odvelo do avio-karata za ceo svet, paketa za prvomajske i uskršnje praznike, etno sela, regate i splavarenja na Drini, odmora na jedrilicama i drugim plovilima širom Mediterana, škola jedrenja i obuke za samostalno upravljanje... Previše je toga da bi imalo smisla išta posebno izdvojiti.

● **Da li će biti nekih novina u programu i među izlagačima?**

- Novine su neizostavno svojstvo Sajma turizma, od ulaza u sajamski krug do fizički poslednjeg štanda. Koliko učesnika, toliko novih ponuda i šansi da budete deo nekog novog sveta. Možda vredi podcrtati da je zemlja partner ovogodišnjeg Sajma turizma Grčka, sa svim svojim dobro poznatim potencijalima, značenjima i prednostima za našeg, ali i svetskog putnika namernika, ali i da se prvi put na Sajmu turizma pojavljuju Južnoafrička Republika i Maroko, sa ekskluzivnim ponudama i perspektivama, koje će konačno i nama biti dostupne.

● **Kakvu posetu očekujete ove godine i odakle?**

- Naviknuti na rekorde, verujemo da će ovogodišnja poseta nadmašiti

prošlogodišnju, kada smo imali 75.000 posetilaca. Pokazalo se da je poslednjih godina taj trend rasta bio stabilan - između dve i tri hiljade godišnje - i, zapravo, pouzdan pokazatelj i ekonomskog stanja i namera posetilaca, i uslova za poslovanje i privređivanje u našoj zemlji i regionu, a u krajnjoj meri i socijalne i političke stabilnosti neophodne da se običan čovek upusti u težak posao planiranja budućnosti, makar u granicama jedne turističke sezone. S obzirom na podatak o broju zemalja iz kojih dolaze izlagači i drugi direktni ili indirektni učesnici, za pretpostaviti je da nam i gosti, poslovni i obični posetioci i „klasični“ turisti dolaze iz približno toliko zemalja. Vidi se to i po nekim zahtevima za vize sa nama dalekih meridijana.

● **Da li ste zadovoljni prošlogodišnjim sajmom?**

- Jesmo, i to veoma, i ne samo zbog istorijski vrednih rekorda ostvarenih u gotovo svim merljivim segmentima - broju posetilaca, broju izlagača i država učesnica - nego i po posledicama vidljivim kasnije i sasvim posredno. U te „posledice“ spada i broj sklopljenih poslova i aranžmana, koji postaju vidljivi tek kasnije, ali i jedna činjenica koja može da zvuči kao fraza, iako to nije. Naime, činjenica je da Srbija nije turistička sila, ali da je uz pomoć sistemskih mera, mnogo truda, reformskih zahvata i novca na putu da se tom cilju približi. U tom kontekstu, naš Sajam turizma je u svojoj kategoriji davno dostigao nivo koji Srbija kao turistički činilac višeg ranga tek treba da dostigne. Sajam turizma je, zapravo, i doslovno zamajac turističke privrede u Srbiji i srpske turističke privrede u svetu, i to je lako dokazati.

Una Miletić

Horeca, Sajam vina Beowine i Sajam suvenira

● **Sajam turizma obično ponudi i nešto što nije u direktnoj vezi sa turizmom.**

- Da, i to je uvek deo sajamskog iznenađenja. Međutim, nipošto ne treba zaboraviti - tačnije, kao dodatnu vrednost Sajma turizma treba naglasiti - ono što jeste u direktnoj vezi ili je barem komplementarno sa osnovnim sajamskim programima, a to su Sajam hotelsko-ugostiteljske opreme Horeca, Sajam vina Beowine i Sajam suvenira. Ove sajamske manifestacije, koje se održavaju istovremeno sa Sajmom turizma i na značajnom sajamskom prostoru, okupljaju stotine izlagača iz više desetina država i predstavljaju izvanredan i nadasve koristan slag na torti koju pripremi Sajam turizma.

ODMOR TE ČEKA!

SAJAM TURIZMA 22 - 25. feb. FIRST MINUTE

SAJAM TURIZMA ufi Approved Event

BEOGRADSKI SAJAM GREECE

Marija Labović, direktorka Turističke organizacije Srbije

Srbija je postala turistički brend

Diferencirana turistička ponuda doprinela je da Srbija postane turistički brend. Naš kongresni biro beleži odlične rezultate i možemo reći da je danas Srbija u 50 kongresnih destinacija na svetu. Za nas je svakako važan dalji razvoj kongresnog turizma jer govorimo pre svega o turistima čija je potrošnja na destinaciji veća. Gradski turizam ili „city break“ destinacije za nas su od velikog značaja, Beograd beleži najveći broj poseta inostranih turista, a tu su i Novi Sad i Niš, kaže u razgovoru za Danas direktorka Turističke organizacije Srbije (TOS) Marija Labović.

● Na koji segment turizma bi se trebalo fokusirati, uraditi više?

- Radi se o najvišim internacionalnim standardima koje turistička privreda primenjuje i promovise u poslednjih nekoliko godina kada govorimo o kongresnom i city break turizmu. Prostora za rast ima i u banjskom i u planinskom turizmu. Takođe, moramo pomenuti da turistička privreda u poslednjih nekoliko godina mnogo ulaže u dodatnu vrednost na samoj destinaciji i radi na proširenju ponude. Putovanje radi zdravlja je jedan od najbrže rastućih sektora. Lečenje i poboljšanje zdravlja nisu više povezani samo sa bolničkim lečenjem i trend sačuvati zdravlje raste u svetu. Medicinski turizam u Srbiji ima veliki potencijal, stručan kadar, te se inostrani turisti odlučuju najčešće na estetske ili dentalne zahvate. Kombinacija medicine i turizma relativno je nov tip turizma koji beleži visoke stope rasta, a očekuje se da se nastavi i u budućnosti, a na njegovo usporavanje može uticati isključivo nedostatak kapaciteta, a nikako pad potražnje.

● Kako će se TOS predstaviti na 40. Međunarodnom sajmu turizma?

- Predstavićemo celokupnu turističku ponudu Srbije sa akcentom na kulturno-istorijsko nasleđe, aktivni odmor, prirodna bogatstva naše zemlje i prezentovati dve nove brošure „Aktivan odmor sa akcentom na ture pešačenja i biciklizma“ i brošuru „Rusko nasleđe u Srbiji“. Prikazaćemo tri video-spota iz kampanje na Travel channelu, kao i video i digital kampanju koja je emitovana na svetskoj TV mreži BBC pod sloganom „Serbia - the place to be“. Spremili smo interesantnu interaktivnu aplikaciju „Vidi Srbiju... na klik do savršenog odmora“ sa mogućnošću da pritiskom na ekran posetioci na karti Srbije vide destinacije za koje su zainteresovani i o istima se informišu. Organizovaćemo kviz znanja „Vidi Srbiju... izaberi svoju omiljenu destinaciju“, za koji će biti dodeljivane nagrade poput šest promotivnih letova Balkan Helicopters kompanijom iznad Beograda, Novog Sada, Moke gore, biće tu i ulaznica za Etnografski muzej. Organizujemo i 14. Sajam suvenira u hali 4 pod nazivom „Vidi Srbiju“.

● Srbija je nedavno bila zemlja partner na Sajmu turizma u Bugarskoj. Bili ste tamo, kakvi su utisci, očekujete li da će veći broj turista iz Bugarske posetiti Srbiju?

- Sajam „Holiday&SPA Expo“ u Sofija je na poslovnoj mapi 35 godina, ove godine oko 350 izlagača predstavilo je svoju

turističku ponudu. Naša zemlja pre svega promovisala je banjski turizam i city break ponude, kao i planinske centre. Prema zvaničnim podacima RZS, u 2017. godini u Srbiji je boravilo 91.233 turista iz Bugarske, koji su ostvarili 148.823 noćenja, što je za dva odsto više nego godinu ranije. Bugarski turisti su veoma značajni za nas, već nekoliko godina nalaze se u prvih deset mesta po posetama inoturista i beleže rast. Ponosni smo na činjenicu da se vraćaju na destinacije u Srbiji i na to da njihova zainteresovanost ka Srbiji kao turističkoj destinaciji raste i da sve više posećuju ne samo naše banje i istočne delove Srbije već sve češće posećuju i naš glavni grad Beograd, potom Novi Sad, vojvođanske salaše.

● Prethodnih godina TOS je aktivno promovisao Srbiju u Kini, bili smo na njihovim sajamovima, dobijali priznanja. Da li tu ima rezultata?

- TOS kao i prethodnih godina nastavlja sa aktivnom promocijom na tržištu Kine, kako kroz sajmove i posebne prezentacije, tako i putem upoznavanja novinara i organizatora putovanja iz Kine sa našom zemljom. Samo tokom prošle godine u inspekciji destinacije imali smo 30 gostiju, a u martu nam dolazi veliki broj novinara i organizatora putovanja sa ovog nama veoma značajnog tržišta.

Pozitivan trend saradnje se nastavlja, sa ponosom možemo reći da je nam je dodeljena i nagrada od čuvenog portala za putovanja Mafengwo.cn, gde smo po njihovoj statistici u prvih deset destinacija u Evropi za posetiti tokom praznika koji su trenutno u toku, zajedno sa Italijom, Španijom, Francuskom, Nemačkom. Rezultati

promocije nisu izostali, te je tokom godine broj turista skoro udvostručen, a vrednost PR tekstova o Srbiji je premašio sedam miliona evra.

● Koliko je bliskoistočno tržište zanimljivo za nas, rekli ste ranije da je tržište Irana zanimljivo za nas?

- Od kada su ukinute vize za turiste iz Irana, ovo tržište je veoma zanimljivo za nas, zbog veličine tržišta i dosta dobre avio-konekcije. Od 3. marta najavljen je direktan let Iran Aira iz Teherana. Održana je promocija u Teheranu, gde smo imali prilike da se upoznamo sa većim brojem novinara i organizatora putovanja. U oktobru prošle godine TOS je organizovao studijsku posetu za 10 novinara iz Irana, gde smo kroz pet dana boravka u Srbiji pokušali da im predstavimo lepote naše zemlje. Za ovu godinu planirana je radionica u više gradova Irana.

● Nedavno smo se reklamirali i u Izraelu.

- Veoma smo aktivni na ovom tržištu. Beležimo konstantan rast broja turista iz Izraela. Nastavili smo promotivne aktivnosti

i nastupom na sajmu IMTM u Tel Avivu u februaru. Prošle godine organizovali smo i posetu Srbiji za predstavnike izraelske kompanije Natur, koja posluje i sa avio-kompanijom ISRAIR koja je uvela i direktne letove za Beograd. Broj turista iz Izraela se u 2017. povećao u broju dolazaka za čak 171 odsto, a u broju noćenja 195 odsto u odnosu na 2016. godinu.

● Kakvi su planovi TOS-a za ovu godinu?

- Ovu godinu smo započeli kampanjom koja je u toku, emituju se dva spota na Travel channelu. Nacionalna TV Kine će u maju emitovati četiri polučasovne epizode o Srbiji. Svakako na socijalnim mrežama smo veoma aktivni i konstantno komuniciramo. Bićemo i dalje veoma aktivni na interkontinentalnim turističkim tržištima kao i na tržištu Evrope.

Značajni su nam i inostrani turisti sa regionalnih tržišta koji se već nekoliko godina zaredom nalaze na prvih deset mesta po poseti Srbiji, takođe 40 odsto turista iz regiona ostvaruje 48 odsto deviznog priliva od inoturista. Domaće turiste animiraćemo promotivnim aktivnostima i komunikacijom putem on i off line medija zajedno sa kolegama iz drugih lokalnih turističkih organizacija i turističkom privredom. U planu je jaka promotivna kampanja pod sloganom „Vidi Srbiju“ koja se nastavlja. U cilju podsticanja razvoja turizma Vlada i Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija ove godine posvetili su posebnu pažnju projektima vezanim za razvoj turizma i odobrili 80.000 vaučera, čime je dala vetar u leđa domaćem turizmu. Domaći gosti čine 51 odsto od ukupnog broja gostiju u Srbiji kada govorimo o dolascima, a 62 odsto od ukupnog broja ostvarenih noćenja.

● Srbiju je u 2017. posetilo više od tri miliona turista, a prihod od turizma konstantno raste, prošle godine bio je neke 1,2 milijarde evra. Šta još može da se uradi kako bi se ovaj rast nastavio?

- Srbija ima veoma povoljne uslove za razvoj onih vidova turizma koji će prema predviđanjima UNWTO u budućnosti predstavljati dominantne pravce kretanja u međunarodnim putovanjima. Osnovu za to čine poznati i već afirmisani planinski i banjsko-zdravstveni centri, reke i druge znamenitosti interesantne za turističku valorizaciju. Prirodnu i kulturnu baštinu

“

Vlada i Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija ove godine posvetili su posebnu pažnju projektima vezanim za razvoj turizma i odobrili 80.000 vaučera

dopunjuju i brojni spomenici kulture, kao i mnogobrojne manifestacije, poput Guče i Exita, koje značajno doprinose afirmaciji Srbije. Kvalitetna resursna osnova, uz adekvatan stepen razvijenosti, očekivane trendove u međunarodnim turističkim kretanjima i adekvatne promotivne aktivnosti treba da doprinese porastu.

● Gde beležimo povećanje broja stranih gostiju, iz kojih zemalja turisti dolaze slabije nego ranije?

- Prema podacima RZS, tokom 2017. u Srbiji je boravilo ukupno 1,49 miliona inostranih turista, 17 odsto više nego 2016. i 49 odsto od ukupnog broja gostiju u Srbiji. Mereno brojem ostvarenih noćenja, inostrani turisti najviše su boravili u Beogradu, zatim slede Novi Sad i Zlatibor. Od inostranih zemalja, najveći broj noćenja prošle godine ostvarili su turisti iz Bosne i Hercegovine, Rusije, Bugarske. Pad broja turista zabeležen je u malom broju zemalja iz kojih i inače ne dolazi veliki broj turista u Srbiju, poput Danske, Irske, Finske, Novog Zelanda.

Milica Stanojević

LEFKADA**Tirkiz za sva čula**

Neverovatno plavetnilo, dugačke široke plaže, toplo penušavo more, šum talasa, bujno zelenilo, čist vazduh protkan mirisom četinarara... Ukratko, Lefkada, jedno od grčkih ostrva u Jonskom moru, poznato po belini stenja (lefk na grčkom znači belo), koje s kopnom povezuje pokretni most, što znači da nema troškova trajekta. Na zapadnoj obali, usečene između stena i odvojene strmim liticama nižu se najlepše plaže - od peščanih, preko šljunkovitih, do onih sa stenama i na kopnu i u moru, što im daje

Grčka**Preporuke... iz prve ruke****OSTRVO EVIJA****Edipsos - banja koju je voleo Onazis**

Ovog leta biće tačno četvrt veka otkako sam se silno zaljubila u Grčku. Nadam se da ću jubilej obeležiti u stilu Grka Zorbe - u nekoj taverni s pogledom na Egejsko more, uz čašu domaćeg vina (po mogućstvu belog) i porciju lignji na žaru, dok se u pozadini čuju zvuci neizbežnog sirtakija. Ipak, za razliku od prošle godine, moj izbor, zasigurno, neće biti najpoznatija grčka banja Edipsos, smeštena na ostrvu Evija. Slavne „face“ poput Vinstona Čerčila, Ave Gardner i Merilin Monro rado su pohodile Edipsos kako bi okrepile dušu i telo, što nimalo ne čudi imajući u vidu podatak da se obilje lekovitih gejzira direktno uliva u more. Poseban „šmek“ imaju i restorani i poslastičarnice u „vintidž“ stilu, kamene uličice i lampioni raspoređeni duž

šetališta, kao i sedenje u maloj luci u večernje sate i posmatranje feribota koji pristižu na otprilike 45 minuta.

Ali, ono što kviri dobar utisak o Edipsosu jesu suviše uzane plaže, na kojima se kupaci tiskaju poput sardina u konzervi i brojni morski ježevi. Ako niste takve sreće kao što je bio čuveni brodovlasnik i bonvivan Aristotel Onazis pa u Edipsosu imate vilu (sada poprilično nagrizena „zubom vremena“) i sopstvene termalne izvore, naoružajte se strpljenjem jer je kod kamenih korita sa toplom vodom uvek gužva. Takođe, do najbliže „pristojne“ plaže, koja se nalazi u mestašcetu Agios Nikolaos moraćete da pešačite oko pet kilometara po gotovo „tropskoj vrelini“ (sunce u Edipsosu rano izlazi, a zalazi oko 20 sati), ili da svakodnevno izdvojate oko 20 evra za taksu u oba smera. Na kraju, možete koristiti i spa programe brojnih hotela. Što se mene tiče, u Edipsos ću se, u najboljem slučaju, vratiti u

penzionerskim danima, a u međuvremenu nastavljam da pohodim ostale delove divne Elade!

Marija Stojanović

Preporuka: Dvokrevetni studio koji u julu košta 175 evra po osobi za 10 noćenja. U cenu je uključen prevoz autobusom, plaća se i 10 evra za trajekt.

Grčka je od 1. januara ove godine uvela boravišnu taksu za turiste. Taksa će se računati kao fiksni iznos po danu i po sobi, u zavisnosti od vrste smeštaja i iznosiće od 0,50 evra dnevno za privatne sobe, studije i apartmane, kao i za sobe u hotelima sa 1 ili 2 zvezdice.

Za sobu u hotelu sa 3 zvezdice taksa je 1,5 evro, za sobu u hotelu sa 4 zvezdice je tri evra, dok za sobu u hotelu sa 5 zvezdica treba izdvojiti četiri evra dnevno.

Godinama unazad Grčka je omiljena destinacija srpskim turistima, više od dve trećine ih se 2016. odlučilo da letuje upravo u ovoj zemlji. Prema nekim procenama prošle godine u Grčkoj je letovalo 900.000 turista iz Srbije. Osim pomenutih pet destinacija, Elada ima da ponudi još mnogo toga. Dotakli smo se Sitonije, ali Halkidiki ima još dva „prsta“ - skriveni Atos i opštepoznatu Kasandru sa „srpskim“ destinacijama Haniotijem i Peŕkhorijem. Izbor ostrva je šarenolik, od pristupačnog Tasosa, uvek zanimljivog Krfa, do onih „skupljih“ Zakintos, Rodosa, Mikonosa, Iosa ili Krita. Grčka je ove godine na Sajmu turizma u Beogradu zemlja partner.

HALKIDIKI**Baza za obilazak Sitonije**

Na zapadnoj obali poluostrva Sitonija, kod naših turista popularnom „drugom prstu“, nalazi se simpatičan gradić Nikiti. Plaža u samom Nikitiju nije posebno primamljiva. Ovo mesto ima peščanu plažu sa velikim plićakom i čistom vodom zbog

koje je dobijala i plave zastave, što bi bilo idealno za porodice sa malom decom da na dosta mesta nema kamenja i ježeva. S druge strane Sitonija je poznata po fantastičnim plažama i nedaleko od Nikitija ka jugu nalazi se veliki broj peščanih plaža kao sa razglednica. Kastri, Kalogria, Elia, Lagomandra, neke plaže su sa prirodnim hladom, neke sa bogatim sportskim i zabavnim sadržajem i sve se nalaze na desetak-dvadeset minuta automobilom od Nikitija zbog čega mnogi uzimaju ovo

mesto kao bazu za obilazak Sitonije. U odnosu na Kasandru, tj. „prvi prst“ koje je mnogo popularnije letovalište kod srpskih turista, Sitonija je nešto skuplja gledajući cene u prodavnicama, kafićima, restoranima.

M. Obradović

Preporuka: U vili u Nikitiju dvokrevetni studio u julu po ceni od 578 evra, sa uračunatim prevozom

poseban šmek. Priroda gotovo netaknuta, tačnije taknuta tek toliko da potpuna divljina ne kviri udobnost - po jedan kafić sa osveženjem i hranom na nekoliko kilometara dugačkoj plaži. Ima i onih u čijoj su neposrednoj blizini kafići i restorani, a do njih se stiže dugačkim strmim stepenicama ili vijugavim putićem kroz šumu preko brda, eventualno brodićem. Za njih je potrebno naoružati se ledenom vodom, ali parče raja koje dobijate nema cenu - beskraino plavetnilo u svim tonovima, od najnežnijih do blještavog tirkiza od kojeg čak oči bole. Neki bi rekli malo li je, a neki, opet, premalo je.

Za one koji očekuju ligeštule, tuševe, uslugu i kafice i restorane

na samoj plaži, Lefkada nije neki izbor. Tu vrstu odmora, koliko je poznato, nudi samo jedna - Katizma. Osim organizovanih igara na pesku, tu su i kafići sa sopstvenim bazenčićima s pogledom na more, pa ko šta voli neka izvoli. Osim toga, zbog nepristupačnosti, za parove s malom decom puštanje do najlepših plaža može da bude pravi izazov, koji, kako smo se uverili, ne mora da bude nesavladiv. Raštrkanost plaža bi, takođe, mogao da bude problem za one koji nemaju sopstveni prevoz, ali tu su busevi, taksiji i rent-a-car.

Kada je o'povratku u civilizaciju' reč, Lefkada nije za one

koji odmor zamišljaju u živom urbanom centru, načičkanom ljudima. Osim glavnog grada Lefkasa s rivom i velikom pešačkom zonom punom fancy butika, restorana i klubova, svi ostali 'urbani centri' su mestašca na obali sa štosnim, pretežno morskim restorančićima i kafićima, čije su obale prepune jahti, sa kojih se uglavnom čuje izvorni engleski, pomalo nemački, i možda, reklo bi se, neki skandinavski.

M. Kojčić

Preporuka: U ponudi ima za 10 dana u julu dvokrevetni studio 245 evra po osobi, za dete do osam godina u zajedničkom ležaju još 50 evra. U cenu je uračunat i prevoz autobusom.

OSTRVO TASOS

Raj za mlade parove sa decom

Ako ste „prerasli“ Zakintos, ne možete da priuštite Mikonos i Santorini, ne inspirišu vas antičke ruševine Rodosa, sva je prilika da vas idealan odmor čeka na južnoj strani ostrva Tasos, u Potosu. Ovo mirno, bivše ribarsko selo najviše privlači mlade parove sa decom, koji tokom odmora žele da se zaista i odmore.

Potos se sastoji od svega nekoliko paralelnih ulica koje su popunjene prodavnicama, pekarama i restoranima. Celo selo se spušta ka peščanoj plaži načičkanom ležaljicama i suncobranima. Veliki hotelski lanci nisu još „otkrili“ vrednosti Potosa, tako da se turistima uglavnom nudi privatan smeštaj. Onima koji se ipak uže „noćnog života“, na raspolaganju stoji pregršt kafića uz samu plažu, sa cenama koje se ne razlikuju

mного od ostatka Grčke. Noći su mirne i tihe, sa izuzetkom motorista koji koriste prazne ulice.

Ukoliko odlučite da dođete sa decom, možda bi trebalo izbeći put autobusom, pošto od Beograda do Potosa vožnja traje oko 18 sati, u zavisnosti od gužvi na granicama. Automobil, ukoliko vam je to na raspolaganju, jeste mnogo bolje rešenje za put na Tasos. Pritom, kolima ćete lakše obići ovo

zeleno ostrvo, mada postoji i autobus koji kruži Tasosom.

V. Jeremić

Preporuka: Desetodnevni najam u jednoj od vila u Potosu košta 265 evra po osobi u dvokrevetnom studiju. Dete ne plaća smeštaj u zajedničkom ležaju. Cena je bez prevoza. Za one koji žele da putuju autobusom, plaća se dinarski deo (koji se najvećim delom odnosi na autobus) 9.850 dinara, dete prevoz plaća 7.100 dinara.

OSTRVO SAMOS

Tamo gde se prepliću mitologija i realnost

Moram priznati da nikada nisam bila zaljubljena u matematiku, pa samim tim ni u Pitagorinu teoremu. Ali u grčko ostrvo Samos, na kojem je rođen čuveni matematičar Pitagora, zaljubila sam se čim sam kročila na mali aerodrom koji je u letnjoj sezoni prebukiran čarter letovima. Bila je to ljubav na prvi pogled. U tom, još jednom u nizu, biseru Egejskog mora, smeštenom u blizini obale Male Azije (najbliži turski grad je Kuşadası), mitologija i realnost prepliću se na svakom koraku. Čini se da svaki kutak ostrva skriva po koju priču iz antičkog perioda od

kojih je turistima najzanimljivija ona o boginji Heri, takođe rođenoj na Samosu. Osim glavnog grada Vati, čije taverne i kafići mame u noćni provod, neizostavno treba posetiti i gradić Pitagrio, gde na plaži Potokaki još leže arheološki ostaci Pitagorine škole. Hedonistima koji prednost daju dobrom zalogaju verovatno je zanimljivija informacija da se u nekoj od malih taverni sa karakterističnim kariranim stolnjacima može pojesti najukusniji giros. I to samo za dva evra.

Obilazak ostrva podrazumeva posetu ribarskog seoceta Kokari, kao i degustaciju vina u nekoj od porodičnih vinarija kojih na Samosu, inače poznatom ne samo

po kristalno čistom moru i šljunkovitim plažama već i po vinogorju, ima u velikom broju. Ljubazni domaćini će ponuditi više vrsta vina, ipak ja ću prednost dati „muskatu“. Ali ono što više od prirodnih lepota impresionira putnika namernika koji se prvi put obreo na tom ostrvu jeste srdačnost ostrvljana. Sviknuti na turiste, pristigle uglavnom iz skandinavskih zemalja i Italije, na trenutak će ih zbuniti saznanje da među gostima ima i onih iz Srbije. Ipak, posle početnog iznenađenja, sledi oduševljenje poput onog kad se sretnu stari prijatelji. Razlog više da se ponovo vratite. Yasu Samos! Ja ću se sigurno vratiti.

M. Stevanović

Preporuka: Noćenje sa doručkom po ceni od 340 evra u hotelu sa dve zvezdice. U cenu je uračunat prevoz avionom, a doplata za jedno dete je od 175 evra.

Travel to BALKAN
Obilićev venac 18-20
TC CITY PASSAGE lok 4.16
tel. 011 6641 258
www.traveltobalkan.rs

FALCON TOURS
Makenzijeva 68 - Beograd
tel. 011 2451 179
www.falcontours.rs

SAJAMSKI POPUSTI
Za rezervacije do 01.03.2018.

VIKEND U RUMUNJI 69€ MANASTIR PRISLOP-DVORAC SIBINJANIN JANKA TEMIŠVAR-ARAD 3 DANA / 2 NOĆI BUS POLASCI: 09.03. / 06.04.2018	TOSKANA-RIM 30€ 285€ FIRENCA-PIZA-SAN ĐIMINJANO-SIJENA 7 DANA BUS / AVIO 15.04.-21.04.
NOSTALGIČNA TURA 75€ VIŠEGRAD-TREBINJE-DUBROVNIK-MOSTAR SARAJEVO - 3 DANA BUS POLASCI 06.04. / 29.04. / 25.05. / 22.06.2018.	ZEMLJE BENELUKSA LUKSEMBURG-BELGIJA-HOLANDIJA-VATERLO BRISSEL-BRIZ-GENT-ANTVERPEN-ROTTERDAM DELFT-DEN HAG-AMSTERDAM 8 DANA - BUS 26.04.-03.05.2018. 395€ 525€
MAĐARSKA KOJU NE POZNAJETE MOHAČ-HARKANJ-PEČUJ-MANASTIR GRABOVICA 3 DANA/2NOĆI-BUS POLASCI. 09.03 / 20.04.2018 89€	KAPADOKIJA 35€ 425€ 12 DANA AUTOBUS 23.04.-04.05. 9 DANA AVION / BUS 25.04.-03.05. 575€
NOSTALGIČNA TURA 2 SPA VIKEND-ROVINJ-HOTEL EDEN 4* PLITVICE-ROVINJ-MOTOVUN-POREČ-HUM OPATIJA - 4 DANA BUS 08.03.-11.03.2018. 129€	NOVO! NOVO! NOVO! 35€ KORZIKA-SARDINIJA LIVORNO-BASTIA-CORTE-AJACCIO BONIFACIO 7 DANA BUS/BROD 27.04.-03.05. 465€
BEČ LETNJI NOĆNI KONCERT U VRTOVIMA SENBRUNA 5 DANA / 3 NOĆENJA 31.05-04.06.2018. 149€ DNEVNA VOZNJJA	BASKIJA 30€ BILBAO-VITORIA-Guernica-SAN SEBASTIAN HONDARIBIA-BIARITZ 6 DANA AVION 10.04.-15.04. 565€
KLASIČNA GRČKA METEORI-ATINA-KORINT-EPIDAUROS MIKENA-DELFT 6 DANA BUS POLASCI 05.04.2018. 155€	BALTIK-RUSIJA KRAKOV-ČESTOHOVA-VARŠAVA VILNJUS-RIGA-TALIN ST.PETERBURG-MOSKVA 45€ 10 DANA AVIO / BUS 14.04.-23.04. I 23.04-02.05.2018 575€
VELIKA ALBANSKA TURA SKADAR-DRAČ-TIRANA-KRUJA-ARDENICA BERAT-DIROKASTRA-SARANDA-BUTRINT MOSKOPOLJE-KORČA 6 DANA BUS, 26.04.-02.05.2018. 165€	SICILIJA-JUZNA ITALIJA NAPULJ-SORENTO-POMPEJA-KAPRI-AMALFI CEFALU-PALERMO-MONREALE-SEGESTA AGRIDENTO-SIRAKUZA-TAORMINA-ETNA ALBEROBELLO-BARI 11 DANA AVIO/BUS/BROD 22.04.-02.05. 45€ 645€
STARI GRADOVI POLJSKE KRAKOV-VARŠAV-AVROCLAV 6 DANA AUTOBUS 27.04.-02.05. 225€	TRANSIBIRSKA ŽELEZNICA RUSIJA - MONGOLIJA - KINA 21.07.-04.08.2018. 100€ 4390€ 15 dana/14 noći Putovanje specijalnim turističkim vozom
DOLINOM REKE MOZEL PASAU-REGENZBURG-HOHENCOLERN HAJDELBERG-KOBLINC-TRIR 7 DANA AUTOBUS 26.04.-02.05. 275€	

PARAĆIN**MANIFESTACIJE
U PARAĆINU****Dani vina** (februar, mart)

Tradicionalna privredno-turistička manifestacija, posvećena promociji vina i vinogradarstva. Manifestacija *Dani vina* održava se tokom februara i marta. Za to vreme organizuju se likovne kolonije, pozorišne predstave, književne večeri i stručna predavanja. Poslednjeg dana održava se takmičenje najboljih vina i tradicionalni *Vinski bal*. U okviru *Dana vina*, tokom marta, *Turistička organizacija* organizuje *Salon vina*.

Šesti *Salon vina* biće održan 10. marta u hotelu *Petrus*, od 12 o 19 sati. Na ovogodišnjem Salonu očekuje se oko 60 izlagača iz Srbije i inostranstva, tako da će Salon dobiti međunarodni karakter. Dan ranije, 9. marta biće drugi put održano i ocenjivanje vina od autohtonih sorti vinove loze „*Samo Naše*“, u organizaciji vinskog viteškog reda *Steva Pišar 1805* iz Paraćina.

Sajam pčelarstva i pčelarske opreme - 17. mart;

Art Fest - od 14. do 18. juna;

Međunarodni šahovski festival
- od 6. do 13. jula;

Sportsko leto - jul, avgust;

Kulturno leto - jul, avgust;

Moto skup - tokom leta, najčešće krajem jula;

Likovne kolonije - avgust
Međunarodna, Sisevačka likovna kolonija i
Đačka likovna kolonija;

Jazz Night - 8. septembar;

Etno fest - 15. septembar;

Dečji karneval - 22. septembar;

Mini-tini fest - septembar
Tradicionalni festival dečjih pesama;

Džipijada - oktobar;

**Međunarodni sajam
privrede** - oktobar;

Foto-konkurs - decembar
Turistička organizacija jednom godišnje raspisuje konkurs za najbolje fotografije u različitim kategorijama - najčešće su to simboli grada, izletišta, manifestacije, verski objekti...

Sportska zima - zimski raspust

Na raskrsnici najvažnijih puteva u Srbiji

Opština Paraćin, nalazi se na raskrsnici najvažnijih puteva u Srbiji, 156 kilometara južno od Beograda, neposredno uz *Koridor 10*. Deo je regiona Šumadije i Pomoravlja i pripada Pomoravskom okrugu. Uljuljkan u srednje Pomoravlje, grad je natkriljen obroncima južnog *Kučaja* i *Juhora* a ispresecan tokovima reka *Crnice* i *Grze*.

Nedaleko od desne obale *Morave*, Paraćin obuhvata više od trideset naselja, povezanih asfaltnim putevima. Važne saobraćajnice koje prolaze kroz grad - autoput *E75* i međunarodna železnička pruga - žile su kucavice Balkana, jer povezuju Panonski i Egejski basen, zapadnu i srednju Evropu sa jugom i jugoistokom.

Zahvaljujući lokaciji, infrastrukturi, prirodnim lepotama i istorijskim spomenicima, Paraćin nudi raznovrsne mogućnosti - od poslovnih preko investicionih do turističkih. Poslovnim ljudima i investitorima na raspolaganju je industrijska zona *Zmič* koja se nalazi između *Koridora 10* i regionalnog puta Paraćin - Jagodina.

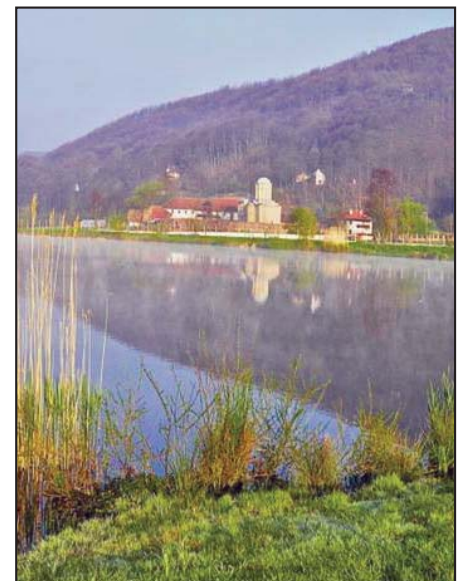
Od turističkih potencijala treba istaći izletišta *Grzu* i *Sisevac*, *Petrušku oblast*, arheološki lokalitet *Drenovac*, *Slatina - Turska česma*, sela oko *Morave*, *Crnice* i *Grze*, manastire koji datiraju uglavnom iz 14. veka i veliki broj manifestacija tokom godine.

Posetioci Paraćina mogu za kratko vreme biti obučeni padobrancima u aero klubu *Naša krila* i oprobati veštinu padobranstva na sportskom aerodromu u *Davidovcu*, uživati u netaknutoj prirodi *Spomenika prirode vrelo*

Grze, planinariti po *Južnom Kučaju*, loviti, ribariti ili se baviti orijentiringom. U gradu, na raspolaganju su bazeni, parkovi, sportski tereni, stadioni, dečja igrališta.

Institucije kulture u gradu imaju tokom cele godine bogatu ponudu, a Paraćin je već tradicionalno poznat po dobrim hotelima, hostelima, restoranima i kaficima, dobroj hrani, piću i zabavi.

Ime Paraćina prvi put se pominje u povelji kneza Lazara iz 1375, kojom on daruje hilendarskom manastiru *Lavri Svetog Atanasija* sela u *Petruškoj oblasti* i trg *Parakinov brod*. Dan opštine obeležava se na *Krstovdan*, 27. septembra.

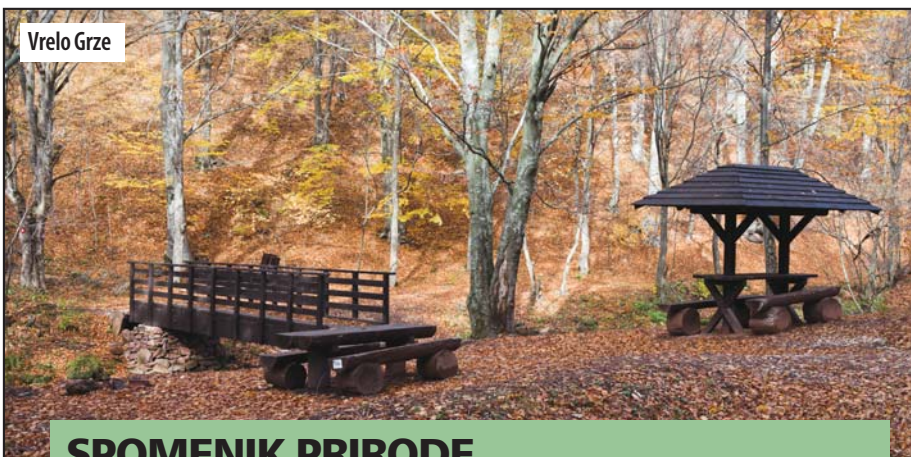

Туристичка Организација Параћин
 позива Вас на

6.
САЛОН ВИНА
ПАРАЋИН

ХОТЕЛ "ПЕТРУС"
 10. март 2018.
 12.00 часова

www.toparacin.org

Vrelo Grze

SPOMENIK PRIRODE

Vrelo Grze

Nadomak Paraćina, oaza netaknute prirode, planina, pećina, bogato izvorište vode, reka, dva jezera, čist vazduh, očuvan biljni i životinjski svet. Na području *Spomenika prirode Vrelo Grze* očuvane su jedinstvene prirodne pojave - geološko, hidrološko i speleološko nasleđe, autentične šumske zajednice, raznovrstan biljni i životinjski svet i njihova staništa. Na malom prostoru nalaze se vrelo reke Grze i pećina, što je veoma retka pojava.

Do vrela se najlakše dolazi sa regionalnog magistralnog puta Paraćin - Zaječar, severno uz dolinu reke Grze, kroz istoimeno vikend naselje do poslednjeg jezera od koga je vrelo udaljeno nekoliko desetina metara.

FOTO: Petrović Bogdan Babić

IZLETIŠTE

Sisevac

U podnožju *Kučajskih planina*, na 360 metara nadmorske visine, nalazi se *Sisevac*, jedan od bisera turizma u Srbiji. Udaljen je 160 km od Beograda, a samo 20 km od isključenja sa auto puta kod Čuprije. *Sisevac* je smešten na izvoru reke Crnice u prelepoj kotlini okruženoj šumama. Jedinstvena ruža vetrova čini ovo izletište vazдушnom banjom.

Crkva svete Trojice

MANASTIRI

Crkva Svete Trojice – Paraćin

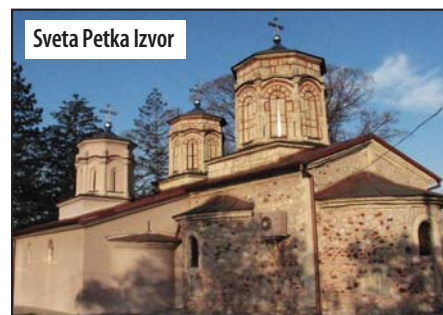
U samom centru grada, na desnoj obali *Crnice* je paraćinska crkva posvećena *Bogu Ocu, Bogu Sinu i Svetom Duhu*. Građena je u srpsko-vizantijskom stilu, unutrašnjost je u stilu baroka a ikone na drvenom ikonostatu poreklom su iz Rusije. Praznik *Trojice*, slava je crkve i grada Paraćina.

Pokrov Presvete Bogorodice - Lešje

Za desetak minuta vožnje putem Paraćin - Zaječar nailazi se na selo Lešje ispod planine *Babe* i u njemu bajkoviti manastir posvećen pokrovu *Presvete Bogorodice*. Temelji bogorodične crkve čiji je ktitor župan Vukoslav, datiraju iz 12. veka, obnavljan je u 15. i 17. veku a sveobuhvatna obnova započeta je 2004. Manastir, okružen izvorima lekovite vode, danas ima tri crkve i kao svoju slavu slavi *Pokrov Presvete Bogorodice* 14. oktobra.

Sveta Petka izvorska - Izvor

Nastavljajući istim putem u selu Izvor nalazi se manastir *Sveta Petka*. Sa dve crkve pod istim krovom (manja sa česticama mošti *Svete Petke* iz 13. veka i veća sa oltarom, iz 14. veka) zadužbine su kralja Milutina i Stefana Musića. Monahinje ovog manastira uporedo sa svojom redovnom službom, neguju ženske osobe ometene u razvoju smeštene u *Domu* neposredno pored manastirskog kompleksa. U okruženju *Svete Petke* izviru vode za koje se veruje da leče očne bolesti.

Sveta Petka Izvor

Sveti Nikola Miriklijski - Svojnovo

Manastir se nalazi u selu Svojnovo, na levoj obali *Velike Morave*, na obroncima planine *Juhor*. Crkva je posvećena *Svetom Nikoli*. Prvo pominjanje manastira datira iz 1377. u povelji Kneza Lazara manastiru *Ravanica*. Freske su delimično sačuvane i odgovaraju živopisu sa kraja XIV veka. Ikonostas potice iz XIX veka.

Manastir Svetog Sisoja - Sisevac

Manastir *Sisojevac*, smešten je na izvorištu reke *Crnice* u izletištu *Sisevac*. Posvećen je *Hristovom Preobraženju* i sagrađen je u 14. veku.

Manastir Sisojevac

ARHEOLŠKI LOKALITETI

Drenovac, Slatina – Turska česma

Lokalitet *Slatina - Turska česma*, nalazi se u Drenovcu, 9 km južno od Paraćina. Nalazište se pruža na rečnoj terasi, preko lokaliteta prolazi auto put Beograd – Niš. Više od 50 ha površine pripada neolitu, mlađem kamenom dobu. Na lokalitetu u Drenovcu prisutne su i starija starčevačka i mlađa vinčanska kultura. U pojedinim delovima lokaliteta, pronađen je i materijal starijeg gvozdenog doba.

Drenovac, Slatina

BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVET

Turistička vrednost

Raznoliki biljni svet koji se javlja u Pomoravlju, rezultat je topografskih, klimatskih, hidroloških i drugih osobina ovog kraja.

Najveći kompleks šuma nalaze se na *Kučajskim planinama* i na *Juhoru*. Zastupljeni su bukva, hrast, ostali lišćari i četinari.

U šumama paraćinskog kraja ima dosta divljači. Najviše zeca, lisice, jazavca a može se sresti i vuk. U rejonu pobrđa dominira krupna divljač, kao što su divlja svinja i srna. Zastupljene su jarebice, prepelice, šumske šljuke i fazani. Po napuštenim meandrima *Velike Morave* i barama pored reka ima barskih ptica, divljih plovki i gusaka. Od svih reka na ovom području, *Velika Morava* je najbogatija ribom. Love se mrena, šaran, klen, smud, krkuš, a od krupnije ribe, som.

Ostaci manastira Namasija 15. vek

Drenovac, Slatina

SPORT U PARAĆINU

Padobranstvo - na sportskom aerodromu *Naša krila* u Davidovcu kraj Paraćina;

Planinarjenje - na *Južnom Kučaju*, iznad izletišta *Grza* su obeležene planinarske staze, koje su osim planinarima, namenjene rekreativcima i ljubiteljima pešačenja i prirode. Uređene staze postoje i na *Juhoru*, *Babi*, u *Petruškoj oblasti*, a planinarima su na raspolaganju licencirani vodiči i usluge planinarskog doma *Dorđe Živković*;

Orijentiring - klub poseduje oko 25 km kvadratnih izreambulisanih karata;

Lov - na skoro 50 hektara lovne površine, lovi se zec, fazan, divlja svinja a nije retka ni pojava jelena;

Ribolov - u *Sisevcu*, na *Moravi* i jezeru *Buljanka*;

Međunarodni šahovski festival Sportsko leto - jul; Otvoreno međunarodno prvenstvo u šahu – januar.

ZANIMLJIVOSTI

Vasina torta - klasik srpske kuhinje

Kažu da je *Vasina torta* autentična srpska torta čiji recept datira još iz davne 1908. Nastala je kao znak zahvalnosti tašte prema zetu, Vasi Čokrljanu iz Paraćina, koji je svoju suprugu odveo bečkim lekarima jer je bilo rečeno da porođaj može ugroziti život deteta i žene. Supruga Jelena je donela na svet zdravo i krupno dete, a nama je u amanet ostao recept za ovaj klasik srpske kuhinje, tortu u kojoj su kombinovani orasi, narandža i čokolada.

Treba imati i na umu da su narandže davne 1908. bile pravo malo bogatstvo zbog čega je ova torta bila dragocenost.

Petruška oblast

Utvrđenje *Petrus*, spada u red najvećih brdskih utvrđenja srednjovekovne Srbije. Nalazi se 11 kilometara severoistočno od Paraćina, kod sela *Zabrega*, zauzima kamenitu zaravan na vrhu brda iznad ulaza u klisuru *Crnice*. *Petrus* je bio središte pogranične (krajiške) oblasti srpske države u 14. veku i kontrolisao je vezu Pomoravlja sa dolinom *Timoka*. Njegov gospodari bili su savremenici cara Dušana i kneza Lazara, župan Vukoslav i njegov sin Crep. Na ovoj lokaciji, otkriveni su ostaci praistorijske gradnje, bakarni novčići iz doba Rimljana, ostaci vizantijskog utvrđenja iz 6. veka, a veliki deo tvrđave izgrađen je u 12. veku.

Kako sam osmisliti putovanje?

Nije tačno da je za putovanje neophodan veliki novac i odvajanja. Ukoliko želite da jeftino putujete, morate biti fleksibilni po pitanju vremena putovanja. Ili jednostavno biti strpljivi. Danas je jeftino putovati avionom, pogotovo nakon uvođenja lowcost kompanija. To je sigurno najbolja opcija ako se obilazi Evropa. Važno je prijaviti se na sajtove lowcost kompanija kako bi vas obavestavali o svojim akcijama kada se povratne karte do određenih evropskih gradova mogu naći i do 15 ili 20 evra. Kada se putuje ovim kompanijama, najbitnije je putovati samo sa ručnim prtljagom.

U poslednjih par meseci najpoznatije lowcost kompanije su promenile politiku prtljaga, tako da u suštini besplatno može da se unese samo jedna torba određene veličine. Sve ostalo se doplaćuje, i to nekada košta više negoli sama karta. Važno je i da se čekirate preko interneta i da u slučaju pojedinih avio-kompanija, kao što je na primer Ryanair, ponesete odštampanu bording kartu jer naplaćuju kaznu ako je nemate i u papirnom obliku.

Kada znate destinaciju koju želite, najbolja je opcija tražiti „unazad“ najpovoljnije opcije za avionski prevoz. To se radi tako što se krene od krajnje destinacije pa pogledate sve okolne aerodrome, pogotovo one na kojima sleću lowcost kompanije i pogledati koje su dalje moguće destinacije. Zatim, od tih destinacija videti da li se može doći do nekih od aerodroma u Srbiji ili u okolnim zemljama. Dosadašnje iskustvo govori da je najčešće najjeftiniji i najširi spektar mogućnosti na aerodromu u Temišvaru. Do tog ili drugih aerodroma najbolje i najudobnije je stići

kombi-prevozom, koji, od kućne adrese u Beogradu do Temišvara, košta duplo jeftinije nego taksi od Aerodroma „Nikola Tesla“ do Mirijeva. Za pronalazak leta ili maršrute koja je najjeftinija neophodni su sati pretrage na internetu. U toj potrazi mogu pomoći sajtovi kao što su skyscanner.net, momondo.com ili kiwi.com, koji imaju niz korisnih alata i daju niz opcija po pitanju maršrute. Svaku maršrutu treba detaljno pogledati i proveriti jer često su najjeftinije varijante preko Velike Britanije, što je problem državljanima Srbije zbog neophodnih viza. Postoji i mogućnost da se ne upiše željena destinacija već samo „from Belgrade“ (tu je preporučljivo da dodate i okolne aerodrome) „to everywhere“. Takođe, umesto tačno definisanog datuma putovanja, može se izabrati i opcija najjeftiniji mesec „cheapest month“.

Najbitnije pravilo je da se avio-karta kupi što ranije jer će tada biti jeftinija. Ukoliko se planira neka dalja destinacija, to je svakako pravilo, i naravno treba imati na umu da što više presedanja to će i karta biti jeftinija. Iako generalno ljudi ne vole presedanja, ona mogu biti i više nego interesantna ako su duža jer se to vreme može iskoristiti i za obilazak još jednog grada.

Osim avio-prevoza za obilazak Evrope kao izuzetno interesantna mogućnost je korišćenje vozova. U zemljama EU ipak za razliku od srpskih vozova reč je o izuzetno brzom i udobnom prevozu, ali i u velikom broju slučajeva skupljem od aviona. U Francuskoj je za istu destinaciju za voz potrebno izdvojiti više od 35 evra, dok autobus košta oko 10 evra. Problem sa kupovinom autobuskih karata u Francuskoj je taj što određeni prevoznici prodaju karte samo online, odnosno bez moguć-

nosti da se karta kupi u autobusu. Naravno, i put duplo duže traje.

Po pitanju smeštaja isto je najbitnija pretraga sajtova, kao što su booking.com, airbnb.com ili agoda.com. Na njima postoji široka lepeza smeštaja, od hotela, hostela do privatnog smeštaja - soba ili apartmana. Treba uzeti u obzir sve opcije smeštaja i proveriti jer često može da se desi da je hostel ili privatni smeštaj skuplji od hotela. Posebno na booking.com treba pratiti „pametne ponude“ gde se sa popustima nudi smeštaj na željenoj destinaciji. Preporuka je da se uvek rezervišete smeštaj, ali da se napomene da će biti plaćeno na licu mesta. Time se izbegava mogućnost da vam novac ostane „zarobljen“ iako to nije smeštaj koji je viđen na fotografijama i daleko je od onog koji ste rezervisali. Najbolja je opcija da se rezervišete smeštaj bez ukucavanja broja kreditne kartice jer se time i vi štite ako smeštaj nije adekvatan. Problem je što to dodatno sužava izbor smeštaja. Na sajtovima postoji i mapa gde se nalazi smeštaj, tako da u konačnom izboru i to utiče. Ukoliko ne želite da koristite gradski prevoz, onda ćete tražiti smeštaj bliže atrakcijama koje želite videti. Važno je da odmah ne izaberete najjeftiniji smeštaj jer ako je daleko na periferiji treba uzeti u obzir i tro-

Foto: EPA / SALVATORE DI NOLFI

škove prevoza, tako da kada bi se proračunalo, ispalo bi jeftinije da ste uzeli skuplji smeštaj u blizini atrakcija koje želite videti.

Ne treba juriti sa jedne atrakcije na drugu i potpuno ubiti čar upoznavanja novih stvari ili propustiti da osetite duh tog mesta. Rim nije samo Koloseum, već šetanja mrežom ulica i „otkrivanja“ lepote „lutanja“. Moskva nije samo Crveni trg, već i kupovina „babuški“ na pijaci u Podmoskovlju. Pariz nije samo Ajfelov toranj, već i ispijanje čaše vina u nekom nepoznatom bistrou i posmatranje prolaznika. Upravo zbog takvih trenutaka i vredi silno vreme koje ćete sigurno utrošiti kako biste našli najjeftiniju varijantu za put na željenu destinaciju.

Ivana Pejčić

LETO 2018

Svaki put nova priča!

Požurite do naših poslovnica, jer **specijalni sajamski popusti** traju do kraja februara! Ako ovog leta želite da upoznate Ultra All Inclusive ponudu **turske rivijere**, ili da osetite ukus Mediterana na obalama **Kalabrije** i **Sicilije**, da se brčkate na plažama **Hurgade** i **Tunisa**, ili kažete „Kalimera!“ **grčkim ostrvima**, da otvorite srce Španiji na **Kosta Bravi**, **Kosta Doradi** ili **Palma de Majorki** ili odškrinete luksuzna vrata **Kipra** i **Malte**. Ne oklevajte, poletite u leto, jer Odeon World Travel ima „ključ za sva vaša putovanja“!

Ključ za sva vaša putovanja

ODEON

WORLD TRAVEL

odeontravel.rs

